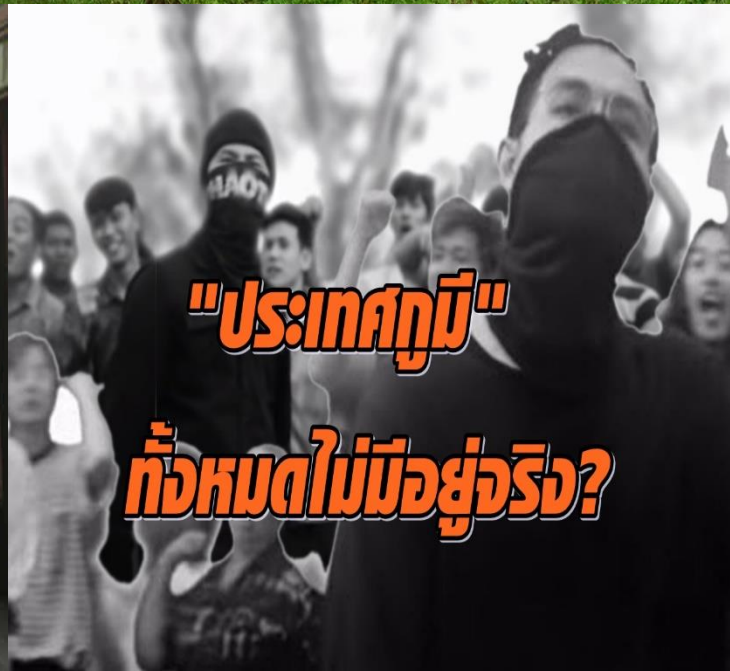

พลเมืองกับการพัฒนาประชาธิปไตย

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์

เราเห็นอะไรและรู้สึกอย่างไรจากภาพที่แสดงบ้าง?

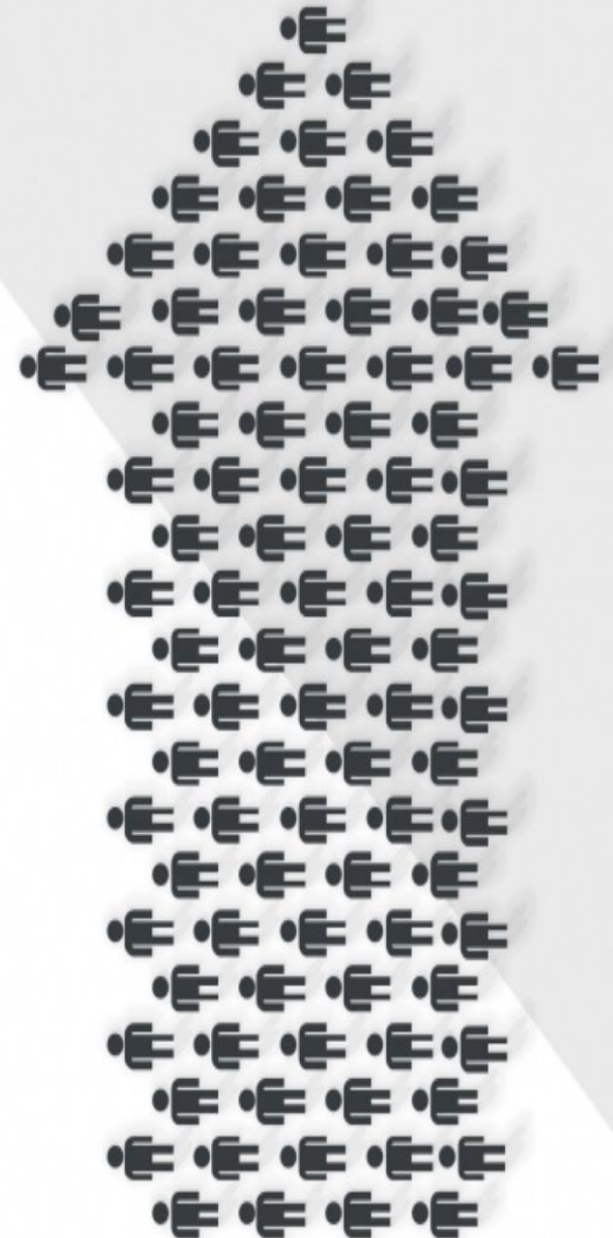
พลเมือง คำสั้น ๆ ที่มีความหมายกว้างขวาง

คำถามคืออะไรคือ “พลเมือง” และ “พลเมือง” สำคัญ
อย่างไร

“พลเมือง” ในความหมายทั่วไป

- คนที่มีสิทธิและหน้าที่ในฐานะประชาชนของประเทศใดประเทศหนึ่ง หรือประชาชนที่อยู่ภายใต้ผู้ปกครองเดียวกัน มักมีวัฒนธรรมเดียวกัน
- สถานภาพของบุคคลที่ได้รับการรับรองจากจารีตประเพณีหรือกฎหมายของรัฐ ภายใต้เงื่อนไขบางประการ
- บุคคลซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์บางอย่างจากภาครัฐ ภายใต้เงื่อนไขเรื่องสิทธิและหน้าที่ อันต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่รัฐเหล่านั้นกำหนด

พูดง่าย ๆ ก็คือ “พลเมือง” มีความหมายเชื่อมโยงโดยตรงต่อเรื่อง สิทธิ

และหน้าที่

ฉะนั้นคำว่า “พลเมือง” จึงมักพ่วงมาพร้อมกับคำว่า “หน้าที่” เสมอ

และสำหรับประเทศไทย “หน้าที่พลเมือง” ถูกระบุไว้ใน รัฐธรรมนูญฉบับปี 2560 มาตรา 50

- (๑) พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (๒) ป้องกันประเทศ พิทักษ์รักษาเกียรติภูมิ ผลประโยชน์ของชาติ และสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งให้ความร่วมมือในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓) ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- (๔) เข้ารับการศึกษอบรมในการศึกษาภาคบังคับ
- (๕) รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (๖) เคารพและไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิด ความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม
- (๗) ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ
- (๘) ร่วมมือและสนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลาย ทางชีวภาพ รวมทั้งมรดกทางวัฒนธรรม
- (๙) เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (๑๐) ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ **ประชาธิปไตย**

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ทำไมต้อง **ประชาธิปไตย?**

ประชาธิปไตย (Democracy)

- ประชาธิปไตย= ประชาชน+อธิปไตย หมายถึง ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยในการปกครองประเทศ
- ประชาชน เป็นศูนย์กลางของระบอบการปกครอง
- รัฐบาลเป็นเพียงตัวแทนประชาชนที่เข้าไปใช้อำนาจการปกครอง
- การกระจายทรัพยากรของรัฐอย่างเท่าเทียมกันระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ
- ให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในเชิงการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
- มี 2 ลักษณะสำคัญ คือประชาธิปไตยทางตรง และประชาธิปไตยทางอ้อม

ฉะนั้น **ประชาธิปไตย** จึงไม่ใช่เพียงเรื่องการปกครองของประชาชนเท่านั้น
แต่เกี่ยวข้องกับการให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

เคารพและไม่ละเมิด **สิทธิ** และ **เสรีภาพ** ของบุคคลอื่น และไม่กระทำการใด

ที่อาจก่อให้เกิด ความแตกแยกหรือเกลียดชังในสังคม

ประชาธิปไตยทางอ้อมและความเป็นผู้แทนทางการเมือง

- จำนวนประชากรที่มีปริมาณมากส่งผลให้การใช้ประชาธิปไตยทางตรงที่ทุกคนออกเสียงได้ ไม่สามารถกระทำได้
- ระบบผู้แทนในการใช้อำนาจแทนจึงเกิดขึ้น เป็นระบบประชาธิปไตยทางอ้อม

เราได้ผู้แทนทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยทางอ้อมอย่างไร

- การเลือกตั้งคือคำตอบ

ไปใช้สิทธิ**เลือกตั้ง**หรือลงประชามติอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของ
ประเทศเป็นสำคัญ

ทำไมต้องไป **เลือกตั้ง**?

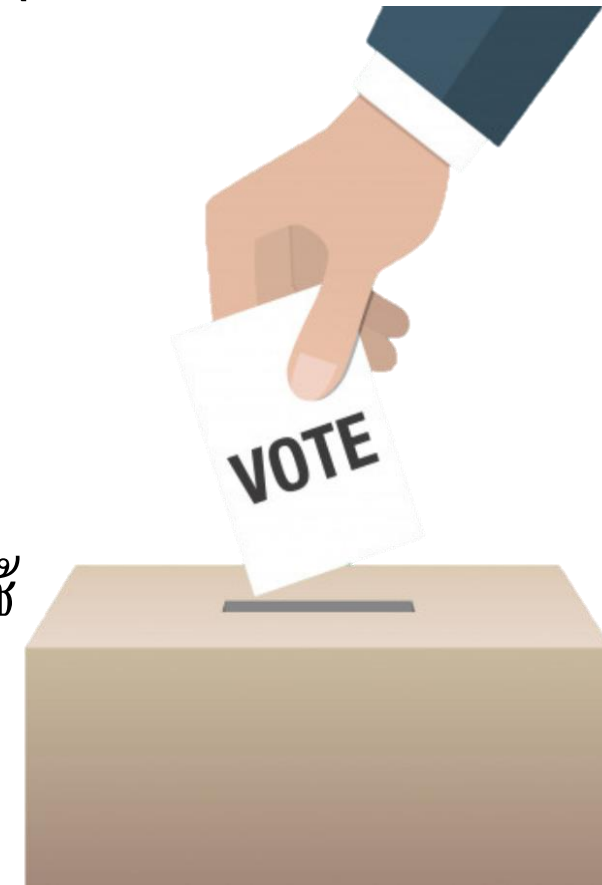
การเลือกตั้ง (Election)

- หนึ่งในกระบวนการ (process) สำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
- กระบวนการคัดสรรผู้แทนให้เข้าไปใช้อำนาจแทน
- เป็นการเสริมสร้างและรักษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
- เป็นหน้าที่ของพลเมืองไทยตามรัฐธรรมนูญ
- เป็นปัจจัยสะท้อนพัฒนาการทางด้านประชาธิปไตยของประเทศ

เยาวชน การเลือกตั้ง และการพัฒนาประชาธิปไตยในการเลือกตั้งปี 2562

- เยาวชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรกในปี 2562 จะมีตัวเลข มากถึง **8 ล้านคน**
- ตัวเลขนี้สะท้อนว่า เยาวชนคนรุ่นใหม่ จะเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลง ผลลัพธ์การเลือกตั้งของประเทศไทย
- ตัวเลขผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ จึงสะท้อนภาพอนาคตการ พัฒนาประชาธิปไตยไทยในอนาคต
- พลเมืองกับการพัฒนาประชาธิปไตยจึงสามารถสะท้อนได้ผ่านการออกไปใช้ เลือกตั้ง ในฐานะหน้าที่พลเมืองหนึ่งตามรัฐธรรมนูญไทย

“ไม่เฉพาะการเลือกตั้งระดับชาติเท่านั้นที่สะท้อน การพัฒนา
ประชาธิปไตย แต่ทุกระดับการเลือกตั้งคือเครื่องชี้วัด เช่น การ
เลือกตั้งประธานนักเรียน การเลือกตั้งท้องถิ่น เป็นต้น”

การพัฒนาประชาธิปไตยของไทยจะเป็นอย่างไร ก็อยู่ที่ว่า
เราจะทำหน้าที่ความเป็นพลเมืองได้สมบูรณ์มากน้อยแค่ไหน
ไหน

